

TRENDRAPPORT (1)

Volgens het in maart verschenen *Trendrapport Volkshuisvesting 1992* moeten tot het jaar 2005 in totaal 162.000 extra woningen worden gebouwd. Daarvan zullen er 144.000 voor het jaar 2000 klaar moeten zijn om het verwachte woningtekort van 3,5% terug te dringen tot 2%. In de periode daarna blijft het woningtekort gehandhaafd op 2%. De extra woningen moeten zoveel mogelijk in en aan bestaand stedelijk gebied worden gebouwd. Daarbij staan de Vinex-criteria voor ontsluiting met hoogwaardig openbaar vervoer voorop, en zullen de nadelige effecten op het milieu zoveel mogelijk beperkt moeten blijven. Minister Alders van VROM en staatssecretaris Heerma van Volkshuisvesting hebben deze inhaalslag als een 'tour de force' gekenschetst, maar zij onderschrijven de behoefte aan duurdere huur- en koopwoningen. Het indicatieve woningbouwprogramma wordt daar dan ook op afgestemd.

TRENDRAPPORT (2)

Over het Trendrapport organiseert het Nederlands Studie Centrum (NSC) op 10 juni in het Hilton Hotel in Amsterdam het congres *Trendrapport Volkshuisvesting*. Op het congres wordt ingegaan op de vraag of de bouw van 162.000 extra woningen voor 2005 inderdaad een kans van slagen heeft. Onderwerpen die daarbij aan bod komen zijn: kan de snelheid van de besluitvorming over de Vinex-locaties worden verhoogd, op welke wijze kan en wil het Rijk dit proces ondersteunen en zien marktpartijen eveneens voldoende ruimte voor duurdere

koop- en huurwoningen? Op het congres komt een aantal deskundige sprekers aan het woord, waaronder prof. ir. M. van den Berg (hoogleraar Planologie Rijksuniversiteit Utrecht) en G. Westerdijk (directeur Bouwlocaties, Stadsvernieuwing en Milieu van VROM). De kosten van het congres bedragen f 795,- (excl. BTW, incl. documentatie). Meer informatie bij drs. R. Postuma van het NSC, Postbus 330, 3130 AH Vlaardingen, tel. 010-4349966.

OLDAMBT

Op het congres *De Verbeelding van Het Oldambt*, dat op 24 maart onder auspiciën van de Stuurgroep Leefbaarheid Oldambt door het Keuningcongres-Extra werd gehouden, werd gesproken over een aantal verbeeldingsplannen met een ruimtelijk toekomstbeeld van Het Oldambt. Om dit van oudsher op akkerbouw gerichte gebied in Groningen uit het economisch slop te halen, wordt al geruime tijd geprobeerd het gebied te herstructureren. De plannen gaan uit van de huidige situatie in het Oldambt, en variëren van een onderzoekscentrum voor de ontwikkeling van nieuwe methoden op het gebied van landbouw en energie, tot het aanleggen van een waterstelsel waarmee het grondgebruik niet langer beperkt is tot akkerbouw. Een belangrijk element in alle verbeeldingsplannen is de aanleg van een recreatief meer met een oppervlak van circa duizend hectare. De plannen moeten, samen met andere onderzoeken, een bouwsteen vormen voor het in juli op te stellen ontwerp-ontwikkelingsplan.

Voormalig 'klein gat' in de Jordaan in Amsterdam.

Foto: Ed Slotboom.

ARCAM

De stadsvernieuwing bevindt zich in een eindfase en de meeste gaten in de binnensteden zijn gevuld. Daarbij ging het vooral om grotere projecten, hele blokken en soms zelfs bijna volledige straten. De volkshuisvesting wist zich echter nauwelijks raad met de kleine gaten en deze dreigden tot in lengte van dagen leeg te blijven. Particulieren zagen in deze kleine gaten een kans en ontplooiden eigen initiatieven. De afgelopen jaren zijn dan ook diverse kleine projecten gerealiseerd, vaak met opvallende architectuur. Tot 5 juni wordt in de ARCAM GALERIE in Amsterdam de tentoonstelling *Kleine gaten in de stad* gehouden. De tentoonstelling geeft aan de hand van foto's en maquettes een overzicht van kleinschalige projecten in de Amsterdamse binnenstad (Nieuwmarktbuurt, Jordaan). ARCAM GALERIE (di.-za. 13-17 uur), Waterlooplein 211-213, tel. 020-6204878.

OUDEREN-HUISVESTING

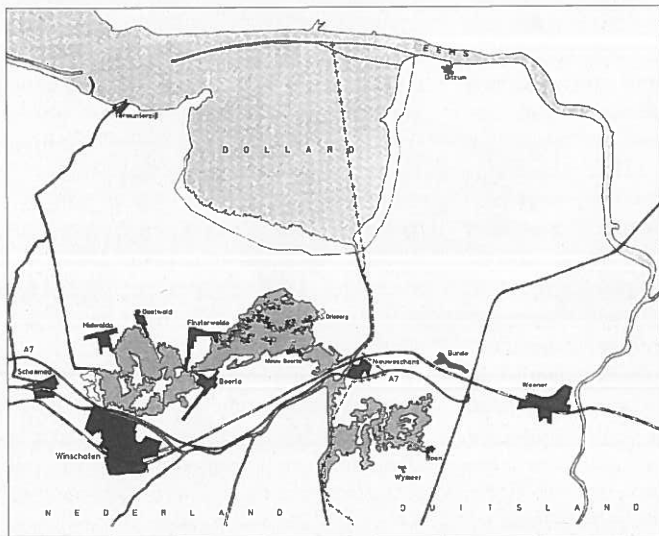
Het Nederlandse beleid voor ouderenhuisvesting heeft een betere kans te slagen bij een meer marktgerichte benadering en bij minder ingrijpen van de overheid. Het is echter van belang dat de overheid ouderen met lagere inkomens hierbij niet over het hoofd ziet. Dit zijn de belangrijkste conclusies uit het proefschrift *Woongedrag en huisvesting van ouderen*, waarop drs. F. van der Molen op 8 april 1993 aan de Rijksuniversiteit Groningen is gepromoveerd tot doctor in de Ruimtelijke Wetenschappen. Lange tijd concentreerde de overheid zich op minder-valide ouderen, maar de laatste jaren wordt het zelfstandig wonen van ouderen gestimuleerd. De overheid streeft dan ook naar het vergroten

van het aanbod van passende woningen. Van der Molen onderzocht het woongedrag van drie groepen ouderen. De verwachting is dat de jongere en financieel draagkrachtige ouderen steeds mobieler zullen worden. Hoe beter de sociaal-economische positie, des te meer men verhuist. Voor minder financieel draagkrachtige en oudere ouderen zal de overheid subsidies moeten blijven geven.

Voor meer informatie: drs. F. van der Molen, tel. 050-633882.

SCHEEFHEID

In de nota Volkshuisvesting in de Jaren '90 staat de verhouding tussen inkomens en woonlasten centraal. Teveel huishoudens met een hoog inkomen zouden in goedkope huurwoningen wonen, terwijl deze geacht worden bestemd te zijn voor lagere inkomensgroepen. Mede daarom zijn lagere inkomensgroepen gedwongen duurdere woningen te bewonen. Er is dus sprake van een mate van 'scheefheid' in de woonruimteverdeling. Doorstroming kan deze scheefheid verminderen. De scheefheid moet volgens VROM bestreden worden op het niveau van de regionale woningmarkt. In opdracht van het ministerie van VROM hebben J. van der Veer en J. van de Ven van de vakgroep Sociale Geografie van de Universiteit van Amsterdam het onderzoek *Scheefheid in de woonruimteverdeling* uitgevoerd. Het rapport geeft een beeld van de scheefheid in woonruimteverdeling in de steden Amsterdam en Eindhoven; twee steden die wat betreft de opbouw van de woningvoorraad binnen Nederland een extreme positie innemen. Tevens wordt nader ingegaan op de mogelijkheden van regionalisering ter bestrijding van scheefheid. Zo blijkt met name in

Het aan te leggen Oldambtmeer moet waterrecreatie aantrekken. Bron: Keuningcongres 1993.

de Amsterdamse regio dat bij de ideale situatie, waarin scheefheid middels intraregionale herverdeling zoveel mogelijk is gereduceerd, de inkomensongelijkheid tussen stad en rand sterk toeneemt. De noodzaak om deze ontwikkeling te voorkomen legt daarom een zware last op het nieuwbouwbeleid in de gemeente Amsterdam en omstreken. Strategisch bouwen zou voor een langere reeks van jaren immers het spiegelbeeld impliceren van de wijze waarop decennia lang feitelijk gebouwd is. Dit stelt hoge eisen aan de bereidheid tot regionale samenwerking!

Te bestellen bij het Centrum voor Grootstedelijk Onderzoek, Universiteit van Amsterdam, Oude Hoogstraat 24, 1012 CE Amsterdam, tel. 020-5252201, fax 020-6273615.

VCC

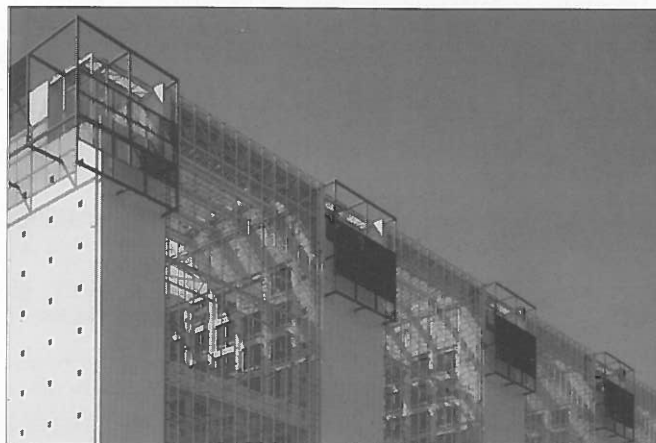
Het kantoreengebied Amsterdam Zuidoost trekt steeds meer bedrijven aan. Tussen 1983 en 1993 groeide de werkgelegenheid van 7000 tot 37.000 personen. Dat succes heeft ook een keerzijde. De grenzen van de goede bereikbaarheid van Zuidoost zijn in zicht. Groeit Zuidoost nog verder (prognoses wijzen op een mogelijke groei tot 65.000 werknemers in het jaar 2005), dan staat binnenkort iedereen stil. Sinds 1990 werken overheid en bedrijfsleven samen om de bereikbaarheid te verbeteren. Samen hebben zij het *VervoerCoördinatieCentrum* (VCC) Amsterdam Zuidoost opgericht. De taak van het VCC is de vele initiatieven om tot minder autogebruik te komen op elkaar af te stemmen, te coördineren en te adviseren. Zo verrichtte het VCC in 1990 het onderzoek dat ten grondslag ligt aan het Spitsbusplan. Ook steeds meer rechtstreekse verbindingen tussen woon- en werkplek komen tot stand via de Shuttle- en Expressbussen. In 1991 heeft het VCC vastgesteld dat de helft van de werknemers in Zuidoost 'autosolist' is. Absoluut gezien kan het autoverkeer nog licht groeien,

maar om een relatieve afname te verkrijgen, dienen de alternatieven (carpoolen, fietsen en reizen per openbaar vervoer) absoluut gezien fors te groeien. Ook elders in het land ontstaan steeds meer initiatieven om het verder dichtslippen van het Nederlandse wegennet te voorkomen, zoals ook bleek tijdens de eerste Nationale Carpoolweek (februari jongstleden).

Meer informatie: VCC Amsterdam Zuidoost, Gebouw 'Dreeftoren' (3e etage), Haaksbergweg 47, 1101 BR Amsterdam Zuidoost, tel. 020-5677400, fax 020-5677489.

VERLIEZERS

Hoe gaan (lokale) instituties om met de maatschappelijke gevolgen van verschillen tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt? Op deze vraag wordt ingegaan in het kwalitatieve onderzoek *Lokaal beleid voor verliezers op de arbeidsmarkt; analyse van lokale beleidsinitiatieven*, uitgevoerd door R. Teule, H. Toneman en E. Louw, en uitgegeven door bureau Stedelijke Netwerken (Werkstukken 42). De 'verliezers' op de arbeidsmarkt staan daarbij centraal. In zeven gemeenten in de Randstad zijn gesprekken gevoerd met lokale deskundigen op het gebied van arbeidsvoorziening, woningmarkt en voorzieningenmarkt. Er wordt ingegaan op de aanpak die de gemeenten volgen en de uitkomsten voor de 'verliezers'. De onderzoekers concluderen dat de gevolgen op het terrein van de arbeidsvoorziening of lokaal niveau met maatwerk moeten worden aangepakt. De sociale vernieuwing speelt daarbij een belangrijke rol. Op de woningmarkt moet volgens de lokale deskundigen gettovorming worden tegengegaan door een duidelijke samenhang te creëren tussen stadsvernieuwing en sociale vernieuwing. Verder is de relatie tussen ontwikkelingen in het gebruik van voorzieningen en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt onduidelijk.

De prominente positie van het ministerie van VROM: symbool van de huidige architectuur.

Te bestellen (à f25,-) bij: bureau Stedelijke Netwerken, Postbus 80115, 3508 TC Utrecht, fax 030-523699 (ISBN 90-5405-027-6).

SCHOONHEID

Van mode-ontwerpster Coco Chanel is de uitspraak, dat iedere vormgever, die voortdurend iets nieuws moet verzinnen, uiteindelijk automatisch een keer met iets lelijks voor de dag komt. Een architect die op een gegeven moment in zijn carrière een echte uitschieter bedenkt, moet daarna dan ook met pensioen, of alleen nog maar die uitschieter herhalen. Aldus de goede raad van architectuur-publicist Jaap Huisman. Tot nu toe hanteerden de Nederlandse architecten een dergelijke gedragsregel niet. Dat gaf Huisman twee jaar geleden de gelegenheid een selectie te publiceren uit al het lelijks dat hun "drang iets nieuws te verzinnen" had opgeleverd. Dit alleraardigste boekje werd in vakkringen uiteraard niet gewaardeerd, maar heeft desondanks een vervolg gekregen. Hoewel we beter van een 'tegenhanger' kunnen spreken. Want in *Mooi Gebouwd Nederland* laat Huisman zien dat Nederlandse architecten tussen echte uitschieters en allerlei lelijks in, ook 'schoonheid' kunnen produceren. Het nieuwe ministerie van VROM (Jan Hoogstad) siert de omslag, waarmee de prominente positie van het gebouw in de huidige architectuur aardig wordt gesymboliseerd.

Jaap Huisman: Mooi Gebouwd Nederland. Uitgegeven door Sdu Uitgeverij Koninginnegracht (112 pagina's zwart/wit geïllustreerd met literatuurlijst, ISBN 90-12-06564-x).

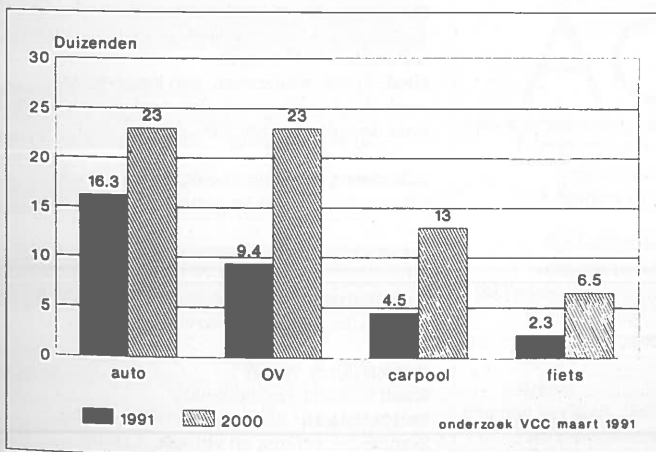
'DOTTEREN'

Volgens drs. Pieter van Bekkum van de sector Planologie, Verkeer en Vervoer van de Nationale Hogeschool voor Toerisme en Verkeer (NHTV) staat de invoering van stadsdistributiecentra gelijk aan een "dotterbehandeling voor de binnenstad", terwijl "in

feite een open-hartoperatie nodig is." Van Bekkum, die zijn uitspraak doet in Tracé (uitgegeven door de NHTV), doet daarmee op de snel toenemende mobiliteit van bezoekers aan oude binnensteden. Deze zouden aan die mobiliteit kunnen worden aangepast, maar dat zou een ingrijpende en ongewenste aantasting tot gevolg hebben. Distributiecentra aan de rand van de stad (met fijnmazige distributie van goederen naar de winkels in de stad) bieden slechts een beperkte oplossing voor de snel toenemende mobiliteit, en betekenen dan ook niet meer dan uitstel van executie. Een oplossing die volgens Van Bekkum op lange termijn wel werkt, is het ontkoppelen van kopen en bezorgen: "Oude binnensteden kunnen dan herleven als voetgangersgebieden waar je wel volumineuze goederen mag kopen, maar ze niet langer mag ophalen."

PRIJSVRAAG

De Randstad zit in een nieuwe ontwikkelingsfase: in de nu nog landelijke gebieden tussen de grote steden kunnen nieuwe vormen van verstedelijking ontstaan, waarmee deze gebieden een nieuwe identiteit krijgen. Onder het thema 'het ontwerpen van nieuwe verstedelijkingsvormen tussen steden' hebben de provincie Zuid-Holland, het NIROV, de RPD en de ontwerpersvereniging Delft Design de prijsvraag *Schakelen en schakeren* uitgeschreven. De prijsvraag, die bedoeld is voor architecten, stedenbouwkundigen, ecologen, landschapsarchitecten en een ieder die in staat is een ruimtelijk ontwerp te maken, moet het denken over tussengebieden een nieuwe stimulans geven. Het gebied waarop de prijsvraag betrekking heeft, ligt tussen de Zuidhollandse steden Rotterdam, Den Haag, Delft en Zoetermeer. Over de prijsvraag kan documentatie worden aangevraagd. **Meer informatie bij de afdeling communicatie van de provincie Zuid-Holland, tel. 070-3116135.**

Taakstelling van het VCC voor fiets, carpooling en openbaar vervoer. Bron: VCC.